

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.016.01.2018
P/18/039

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/18/039 – Realizacja rządowych programów na rzecz aktywności społecznej osób starszych¹

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kontroler Marcin Stolarczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR
144/2018 z 5 lipca 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana Stowarzyszenie Teatr Nowy², ul. Krakowska 41, 31-066 Kraków

Kierownik jednostki
kontrolowanej Piotr Sieklucki, Prezes Zarządu

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna³

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Stowarzyszenia zarówno w zakresie przygotowania i wykonania zadań publicznych, jak również osiągnięcia założonych celów. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości o charakterze formalnym nie miały wpływu na jakość realizacji zadań publicznych, współfinansowanych z Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Na podstawie kontroli trzech edycji projektu pn. *60+ Nowy Wiek Kultury*⁵, stwierdzono, iż w latach 2015-2017 Stowarzyszenie zrealizowało zadania zlecone w ramach Programu ASOS przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Priorytet III, na które otrzymało 553 680 zł, z czego wydatkowano 100%. Wykorzystanie środków było zgodne z zawartymi umowami oraz ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie⁶.

Stowarzyszenie posiadało wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków, w oparciu o którą sporządzało i terminowo przedstawiało sprawozdania końcowe z realizacji zadań, zawierające m.in. rozliczenia końcowe i informacje o osiągnięciu zamierzonych celów. Działania podjęte w ramach poszczególnych zadań zostały przez Stowarzyszenie prawidłowo udokumentowane.

Realizowane przez Stowarzyszenie zadania publiczne zostały poprzedzone rozpoznaniem potrzeb osób starszych, a wybór miejscowości, w których miało być realizowane przedsięwzięcie wynikał z konsultacji z władzami lokalnymi oraz zainteresowaniem realizacją projektu na danym terenie.

NIK ocenia, iż w wyniku realizacji trzech kolejnych edycji zadania *60+ NWK* osiągnięto założone cele Projektu, polegające głównie na aktywizacji życiowej osób starszych (powyżej 60 roku życia), zamieszkujących małe miejscowości (wsie i miasta do 20 tysięcy mieszkańców). Powyższa ocena znajduje potwierdzenie zarówno w wynikach badania

¹ Okres objęty kontrolą: lata 2013-2018 (I półrocze), z uwzględnieniem okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie związanym z przedmiotem kontroli.

² Dalej: *Stowarzyszenie* lub *Złeceniobiorca*.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012-2013 przyjęty uchwałą nr 137 Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2012 r. (M.P. poz. 642 – wygaśnięcie 31 grudnia 2013 r.) oraz Rządowy program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 (M.P. z 2014 r. poz. 52) przyjęty uchwałą nr 237 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2013 r., dalej: *Program ASOS*.

⁵ Dalej: zadanie *60+ NWK* lub *Projekt*.

⁶ Dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, ze zm.).

ankietowego, przeprowadzonego wśród beneficjentów edycji VI i VII, jak i treści informacji, które przekazały jednostki samorządu terytorialnego współpracujące ze Stowarzyszeniem.

W ocenie NIK nieprawidłowości dotyczące: zawierania umów o dzieło o wartości powyżej 10 000 zł w sposób niezgodny ze Statutem Stowarzyszenia (niepełna reprezentacja), błędy w udokumentowaniu wkładu osobowego edycji 2016-2017 oraz stosunkowo niewielkie rozbieżności pomiędzy ewidencją finansowo – księgową zadań, a sprawozdaniami końcowymi, nie wpłynęły ostatecznie na jakość realizacji zadania publicznego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Prawidłowość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowie

1.1 Zgodność realizacji dotowanych zadań z ofertą, umową oraz sprawozdaniem z ich realizacji

W okresie objętym kontrolą Stowarzyszenie zrealizowało łącznie pięć projektów dotowanych ze środków Programu ASOS. Łączna kwota otrzymanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotacji wyniosła 950 680 zł, na realizację projektów wydatkowano 100% otrzymanych środków. Dotowane zadania realizowano w ramach priorytetu III – *Partycypacja społeczna osób starszych*. Były to kolejne edycje (III-VII) realizowanego przez Stowarzyszenie Projektu.

Kontrolą objęto trzy projekty w ramach Programu ASOS, które zrealizowano w latach 2015, 2016 oraz 2017:

- *60+ Nowy Wiek Kultury (V edycja)* – zgodnie z zawartą umową⁷ dotacja wyniosła 190 400 zł, do realizacji ww. zadania wykorzystano 100% tej kwoty. Całkowity koszt zadania wyniósł 395 553,36 zł, z czego wydatkowana kwota dotacji stanowiła 48,14%;
- *60+ Nowy Wiek Kultury (VI edycja)* – zgodnie z zawartą umową⁸ dotacja wyniosła 183 000 zł, do realizacji ww. zadania wykorzystano 100% tej kwoty. Całkowity koszt zadania wyniósł 374 753,01 zł, z czego wydatkowana kwota dotacji stanowiła 48,83%;
- *60+ Nowy Wiek Kultury (VII edycja)* – zgodnie z zawartą umową⁹ dotacja wyniosła 180 280 zł, do realizacji ww. zadania wykorzystano 100% tej kwoty. Całkowity koszt zadania wyniósł 370 450,69 zł, z czego wydatkowana kwota dotacji stanowiła 48,67%.

Wykorzystanie dotacji na realizację zadania 60+NWK (IV edycja) było przedmiotem kontroli prowadzonej w maju 2015 r. przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Działalność Stowarzyszenia w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie, nie wnosząc uwag odnośnie prawidłowości wykorzystania środków budżetowych, przyznanych w ramach Programu ASOS¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 68-79, 688-691)

Złożone przez Stowarzyszenie oferty były zgodne z wzorami określonymi w załącznikach do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tych zadań¹¹ oraz do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań¹².

⁷ Umowa nr 8274/2015/ASOS z 29 maja 2015 r. realizowana w okresie od 1 marca do 31 grudnia 2015 r.

⁸ Umowa nr 12466/2016/ASOS z 21 lipca 2016 r. realizowana w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

⁹ Umowa nr 14663/2017/ASOS z 14 czerwca 2017 r. realizowana od 1 marca 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

¹⁰ Ustalenia dokonano na podstawie analizy treści wystąpienia pokontrolnego Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 7 lipca 2015 r. (znak: BKO-II.0842.12.3.2015.AW, L.dz. 1291).

¹¹ (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25).

¹² (Dz. U. poz. 1300).

Oferty zawierały m.in. określenie miejsca realizacji zadania, opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania i harmonogram w podziale na działania. Prezentowany w ofertach opis działań był spójny z harmonogramem i kosztorysem.

Sprawozdania końcowe z wykonania zadań publicznych składano w terminach określonych w umowach¹³. Zawierały informację o poszczególnych działaniach w zakresie realizowanego zadania wraz z krótkim opisem wykonania zadania, uwzględniając wszystkie planowane zadania i zakresy. Określono liczbowo skalę działań zrealizowanych w ramach zadań. Z treści ustaleń znajdujących w punkcie 1.4 wystąpienia wynikało m.in., iż w sprawozdaniach końcowych za lata 2015-2017 wystąpiły pomyłki polegające na błędnym wpisaniu do nich wartości dowodów. Dotyczyło to łącznie 11 dowodów (pozycji) ze wszystkich trzech rozliczeń¹⁴, co stanowiło 1,6% łącznej ilości dowodów księgowych dokumentujących wydatki w ramach skontrolowanych edycji Projektu¹⁵.

Z analizy treści poszczególnych sprawozdań końcowych wynikało m.in., iż wszystkie cele realizacji projektów zostały zrealizowane. Z opisu wykonania zadania wynikało, iż działania zostały wykonane przez Zleceniobiorcę w oparciu o założenia przyjętego harmonogramu. Osiągnięto również zakładane rezultaty projektu.

Sprawozdania końcowe z realizacji trzech wybranych edycji Projektu zostały zaakceptowane przez Zleceniodawcę¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 68-79, 133-137, 685-691)

W toku badań kontrolnych ustalono m.in., iż udział osób będących beneficjentami komponentu projektu pn. *Teatr Objazdowy*, pomimo deklarowanego w ofercie sposobu jego udokumentowania¹⁷ nie został potwierdzony.

W sprawie dokumentacji potwierdzającej udział beneficjentów w ww. części realizowanych zadań, Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśnił m.in.: *Ze względu na specyfikę działania (kameralne prezentacje spektakli w przestrzeniach nieteatralnych, na terenie wsi, w których niejednokrotnie była to pierwsza prezentacja profesjonalnego teatru za życia ich mieszkańców) zrezygnowaliśmy z prowadzenia list obecności, aby nie tworzyć bariery i nie ograniczać zainteresowania spektaklem, mimo, iż na etapie składania oferty deklarowaliśmy prowadzenie takich list. Ludzie na wsiach mają bardzo często złe doświadczenia z bezpłatnymi prezentacjami, w sytuacjach w których tworzone są listy obecności, listy kontaktowe co często negatywnie wpływa na ich udział w wydarzeniach. Niniejszym oświadczamy, że w edycjach projektu „60+ Nowy Wiek Kultury” w 2015, 2016 i 2017 w bezpłatnych prezentacjach spektaklu „Griga”, realizowanych w liczbie 12 rocznie (...) uczestniczyło przynajmniej 240 osób każdego roku.*

(dowód: akta kontroli str. 68, 12-13)

Szkolenia grup 20 osobowych realizowane w ramach kontrolowanych edycji (3 rodzaje szkoleń wyjazdowych) zostały udokumentowane listami obecności uczestników i podpisane przez trenerów prowadzących zajęcia. Prowadzone w ramach kontrolowanych projektów warsztaty pn. *Kapitał społeczny w działaniu* zostały udokumentowane m.in.:

- protokołami odbioru poszczególnych dzieł (15 protokołów), zawierających podpisy przedstawicieli Zleceniobiorcy (Prezes Zarządu Stowarzyszenia oraz Kurator projektu) oraz wykonawców,
- zestawieniami podsumowującymi realizację warsztatów w danej edycji¹⁸, które zawierały dane o liczbie szkoleń, liczbie godzin zajęć, tematykę szkoleń, imię i nazwisko prowadzącego szkolenia, opis dokumentacji potwierdzającej realizację.

(dowód: akta kontroli str. 49-69)

¹³ 29 stycznia 2016 r. za 2015 r., 30 stycznia 2017 r. za 2016 r. oraz 28 stycznia 2018 r. za 2017 r.

¹⁴ W rozliczeniu za 2015 r. 6 pozycji, w 2016 r. 4 pozycje oraz w 2017 r. 1 pozycja.

¹⁵ W latach 2015-2017 łączna ilość dowód dokumentujących wydatki współfinansowano z Programu ASOS wyniosła 690.

¹⁶ Sprawozdanie za 2015 r. 12 maja 2016 r., sprawozdanie za 2016 r. 10 marca 2017 r., sprawozdanie za 2017 r. 5 kwietnia 2018 r.

¹⁷ Listy obecności na poszczególnych spektaklach.

¹⁸ Podpisany przez Koordynatora oraz Kuratora projektu, a także Prezesa Zarządu Stowarzyszenia Teatr Nowy w Krakowie.

W kontrolowanych edycjach nie prowadzono ewidencji osób uczestniczących w warsztatach pn. *Kapitał społeczny w działaniu* oraz ewidencji tzw. dodatkowych beneficjentów¹⁹ (zakładane 45 osób w każdej z edycji). Wyjaśniając ww. kwestie, Prezes Zarządu Stowarzyszenia stwierdził m.in.: *Warsztaty z cyklu „Kapitał społeczny w działaniu” mają bardzo rozbudowany program i często, w jednej grupie, jednocześnie odbywa się kilka warsztatów (...). W warsztatach tych, poza podstawową grupą 20 osobową uczestniczą osoby włączające się dopiero na tym etapie do projektu. Dla osób tych włączenie się do projektu do grup już zintegrowanych, pewnych siebie, ufających sobie nawzajem, jest decyzją i/lub procesem bardzo trudnym. Stosowanie w tych sytuacjach list obecności, stwarzało by bardzo silne ryzyko, iż te osoby nie zdecydują się na udział w warsztatach.*

Nie prowadzono dokumentacji (tj. List obecności) 45 osób włączających się w każdej edycji projektu na etapie prac lokalnych ze względu na specyfikę działania i ryzyko nie skorzystania z tych działań osób, które przestraszyłaby konieczność podpisywania się na listach obecności. Z doświadczenia realizacji poprzednich edycji projektu obserwujemy, że formalne aspekty projektu – wypełnienie ankiety, podpisanie się na liście obecności – stanowią częstą barierę dla seniorów zwłaszcza w małych ośrodkach miejskich i wiejskich. Wynika to z braku zaufania i częstych negatywnych doświadczeń z podawania swoich danych, wpisywania się na listy przy różnych pozornie nieodpłatnych prezentacjach, spotkaniach. Zrezygnowaliśmy z prowadzenia list obecności, aby nie tworzyć bariery i nie ograniczać zainteresowania działaniami prowadzonymi lokalnie. Wszystkim osobom uczestniczącym w projekcie (na różnych jego etapach: szkoleń wyjazdowych, prac i warsztatów lokalnych, prac nad finałowymi akcjami, realizacji projektów seniorów – zakładania Klubów lub stowarzyszeń wręczano certyfikaty za aktywność. Co do zaś liczby tych osób włączających się w poszczególne działania poza podstawową grupą 60-osobową były to liczby przekraczające 45 osób rocznie. W dalszej części przedstawiono wyliczenia dotyczące liczby osób włączających się do projektów na etapie prac lokalnych. Zadeklarowano, iż podane liczby są zgodne z wyliczeniami Stowarzyszenia oraz skonsultowane z gminami biorącymi udział w poszczególnych etapach projektu.

W toku analizy treści ofert złożonych na realizację poszczególnych edycji Projektu nie stwierdzono, aby dane i informacje w nich zawarte były niezetelne. Zakres działań ujęty w ofertach na realizację kolejnych edycji nie został zmieniony²⁰. Umowy na realizację zadań publicznych w ramach Programu ASOS zawarte przez Stowarzyszenie w latach 2015-2017 nie były aneksowane. Analiza dostępnej dokumentacji obrazującej realizację kontrolowanych edycji zadania pn. *60+ NWK*, w tym złożone w toku kontroli wyjaśnienia i przedstawione informacje, nie wykazała, aby realizacja poszczególnych zadań została udokumentowana w sposób niewiarygodny²¹.

(dowód: akta kontroli str. 11-13, 68-79)

1.2 Charakter działalności objętej dotacją Programu ASOS

W stosunku do wszystkich trzech kontrolowanych edycji Projektu ustalono, iż były one realizowane wyłącznie w ramach działalności nieodpłatnej Stowarzyszenia, w oparciu o środki finansowe pochodzące zarówno z Programu ASOS, jak i Programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. *Edukacja kulturalna*. Zgodnie z deklaracją umieszczoną w poszczególnych ofertach w trakcie realizacji zadania nie pobierano opłat lub wpłat od adresatów zadania (beneficjentów).

(dowód: akta kontroli str. 68, 80-86)

1.3 Kwalifikacje i doświadczenie osób zatrudnionych przy realizacji zadania, poziom wynagrodzeń osobowych oraz wartość kosztów pokrytych z wkładu osobowego

W wyjaśnieniach odnoszących się do kwalifikacji i doświadczenia osób zatrudnionych przy realizacji projektów, Prezes Zarządu Stowarzyszenia podał m.in.: *Projekt 60+ „Nowy Wiek Kultury” ma rozbudowaną strukturę i składa się z szeregu rozbudowanych działań dla i na rzecz seniorów, które wymagają od Stowarzyszenia (...) współpracy z osobami posiadającymi kompetencje w różnym zakresie i w różnych dziedzinach. Kluczowe dla*

¹⁹ Poza grupami podstawowymi liczącymi 60 osób w każdej z edycji.

²⁰ Ustalono na podstawie porównania zakresu objętego ofertą z zakresem objętym sprawozdaniem końcowym – analiza nie wykazała żadnych odstępstw.

²¹ Nie stwierdzono, aby którekolwiek z założonych w ramach projektów działań nie zostało zrealizowane.

efektywności projektu, jest podążanie w trakcie pracy z seniorami za potrzebami i preferencjami beneficjentów projektu. W punkcie wyjścia, w momencie rozpoczęcia pracy z grupą seniorów nie wiemy jeszcze, jaki będzie jej ostateczny efekt, gdyż to seniorzy, w trakcie pracy szkoleniowej decydują poprzez jakie działania chcieliby się przyczynić do poprawy sposobu funkcjonowania seniorów w ich lokalnym środowisku. Poszczególne etapy realizacji projektu wymagają od osób zatrudnionych do jego realizacji różnorodnych kompetencji, i to zarówno na poziomie wykształcenia kierunkowego (...), doświadczenia zawodowego czy też posiadanych i wysoko rozwiniętych kompetencji miękkich. Kluczowe na każdym etapie realizacji projektu jest również posiadanie doświadczenia w pracy z seniorami, umiejętność dotarcia i komunikowania się z tą grupą społeczną o bardzo specyficznych wymaganiach, przyzwyczajeniach i ograniczeniach. Na etapie szkoleń wyjazdowych kluczowe jest zarówno doświadczenie trenerskie, poświadczane odpowiednimi certyfikatami i uprawnieniami (...) a także doświadczenie w pracy z seniorami. Na etapie prac lokalnych, kiedy gotowy jest już wstępny plan realizowanych przez seniorów działań, do pracy z seniorami zatrudniane są osoby, które przede wszystkim posiadają odpowiednie doświadczenie w zakresie działań i problematyki poruszanych w trakcie warsztatów „Kapitał społeczny w działaniu”. Co warto podkreślić, warsztaty te mają charakter praktyczny, poprzez wspieranie seniorów w realizacji ich zamierzeń (przygotowanie spektaklu teatralnego, założenie Klubu Seniora, powołanie stowarzyszenia działającego na rzecz osób starszych), przyczyniamy się do wzrostu wartości lokalnego kapitału społecznego. Warsztaty mają charakter praktyczny a ich efektem są realizowane przez seniorów działania, działania, które w większości grup kontynuowane są również po zakończeniu realizacji projektu Stowarzyszenia Teatr Nowy. Zatrudniając osoby do pracy z seniorami w ramach prac lokalnych (...) szukamy osób o odpowiednich kwalifikacjach (np. wykształcenie artystyczne, ukończone studia aktorskie, reżyserskie), doświadczeniu (znajomość przepisów z zakresu prowadzenia i zakładania stowarzyszenia, praca z zakresu programowania i promocji instytucji kultury) ale także odpowiednio wysoko rozwiniętych kompetencjach miękkich (umiejętności komunikacyjne, wrażliwość społeczna i empatia, wysoki stopień zaangażowania, etc.). Z doświadczenia w realizacji 7 edycji projektu, wyciągamy również wnioski, np. że dla jego efektywnej realizacji kluczowe jest również włączanie w działania z seniorami osób młodych: artystów, animatorów kultury, społeczników, etc. Dla seniorów stanowi to bowiem dodatkową wartość z uczestniczenia w realizowanym projekcie, zwiększa ich poczucie wartości i dowartościowuje ich, pokazuje bowiem, że porozumienie mimo różnic pokoleniowych jest możliwe. Warto również podkreślić, że wszystkie osoby zatrudnione do realizacji w latach 2015-2018 projektu „60+ Nowy Wiek Kultury” były nie tylko sprawdzane na poziomie kwalifikacji, ale również na poziomie praktycznym, przy realizacji innych działań na rzecz Stowarzyszenia Teatr Nowy. Wiele z osób zatrudnionych przy realizacji w/w projektu, wcześniej pracowało w nim, jako wolontariusze zdobywając w ten sposób niezbędne doświadczenie w pracy z seniorami, poznając również specyfikę samego projektu.

(dowód: akta kontroli str. 3, 10-11)

Przy realizacji kontrolowanych zadań uczestniczyła (była zatrudniona) następująca liczba osób²²: V edycja - 26 osób, VI edycja - 32 osoby oraz VII edycja - 24 osoby.

(dowód: akta kontroli str. 77-78)

Wynagrodzenia osobowe, które zostały wypłacone w ramach kontrolowanych edycji Projektu dotyczyły działalności nieodpłatnej Stowarzyszenia i jako takie nie podlegały ustawowym limitom²³.

Wkład osobowy rozliczony przez Stowarzyszenie przy realizacji Projektu w 2015 r. (edycja V) wyniósł 6 000 zł, natomiast w ramach edycji VI i VII (2016-2017) odpowiednio 11 250 zł oraz 9 375 zł.

(dowód: akta kontroli str. 68, 99-100)

Ustalone
nieprawidłowości

W toku kontroli ustalono, iż dokumentacja potwierdzająca wkład własny osobowy wykazała kwoty niższe niż zawarte w ofercie oraz sprawozdaniu końcowym z realizacji danej edycji. W 2016 r. różnica wynosiła 5 250 zł, a w 2017 r. 3 375 zł.

²² Na podstawie zestawienia umów o dzieło zawartych w ramach kolejnych edycji Projektu (lata 2015-2017).

²³ Określonym przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

W sprawie ww. różnic, Koordynator Projektu wyjaśnił: *Błąd wynika z faktu, iż zawierając porozumienia w latach 2016-2017 nie dokonano w aktualizacji wyceny wartości świadczeń wolontariuszy. Zarówno w ofertach, jak i rozliczeniach podano wycenę zgodną z Regulaminem ASOS, natomiast stawki przyjęte w zawartych porozumieniach były kopią stawek z 2015 r. W każdej z tych dwóch edycji uczestniczyło po 15 osób (...), co było zgodne ofertą i sprawozdaniem końcowym. W mojej ocenie wniesiony do projektu w latach 2016-2017 wkład osobowy miał co najmniej wartość deklarowaną zarówno w ofercie i sprawozdaniu, a błędna wycena wartości pracy wolontariuszy nie powinna stanowić podstawy do kwestionowania wysokości wkładu własnego. Pragnę dodać, iż wraz ze sprawozdaniami końcowymi przekazaliśmy do Ministerstwa skany porozumień i ich nie kwestionowało w żaden sposób – sprawozdanie zostało przyjęte wraz z załącznikami. Mogę domniemywać, iż błąd w wycenie świadczeń wolontariackich został tam zauważony, ale po uwzględnieniu obowiązujących stawek (przekraczających deklarowany wkład własny), zaakceptowany.*

(dowód: akta kontroli str. 99-100, 102-103)

1.4 Ewidencja księgowa kontrolowanych projektów

W odniesieniu do każdej z kontrolowanych edycji (lata 2015-2017) prowadzono wyodrębnioną ewidencję finansowo-księgową kosztów zadania 60+NWK. W 2015 r. oraz 2017 r. było to konto o nr 503, a w 2016 roku nr 502. W skład tych kont wchodziło łącznie 10 subkont analitycznych. Zapisy na kontach analitycznych umożliwiały wyodrębnienie następujących rodzajów kosztów: honoraria dla trenerów, opiekunów grup, honoraria dla artystów i obsługi teatru objazdowego, honoraria dla realizatorów akcji 60+ Nie wykluczam, pozostałe honoraria, koszty zakwaterowania i wyżywienia, koszty wynajmu przestrzeni, koszty transportu, koszty materiałów na szkolenia i akcje, koszty promocji i reklamy (druki), pozostałe koszty.

Koszty merytoryczne Projektu rozliczone w 2015 r. wyniosły łącznie 321 787,05 zł, koszty obsługi zadań 54 988,09 zł, natomiast koszty działań promocyjno-informacyjnych 18 778,22 zł. Koszty merytoryczne Projektu rozliczone w 2016 r. wyniosły łącznie 294 151,75 zł, koszty obsługi zadań 66 884,25 zł, natomiast koszty działań promocyjno-informacyjnych 13 717,01 zł. Koszty merytoryczne Projektu rozliczone w 2017 r. wyniosły łącznie 300 441,32 zł, koszty obsługi zadania 70 009,37 zł.

(dowód: akta kontroli str. 69-77, 98, 138-152)

Ustalone
nieprawidłowości

W toku kontroli wykazano rozbieżności pomiędzy kosztami wykazanymi w sprawozdaniach końcowych, a ewidencją księgową zadania publicznego. I tak:

- W 2015 r. różnica ta wyniosła 500,89 zł – o tyle mniej kosztów wykazano w sprawozdaniu końcowym w stosunku do prowadzonej ewidencji księgowej. Kwota ta wynikała z 5 dokumentów księgowych, których wartość błędnie przypisano do sprawozdania końcowego – nie skutkowało to jednak zawyżeniem kwoty rozliczonej dotacji;
- W 2016 r. różnica wyniosła 6 560,01 zł – o tyle więcej kosztów wykazano w sprawozdaniu końcowym w stosunku do prowadzonej ewidencji księgowej. Wynikało to m.in. z błędnego zadekretowania i omyłkowego wprowadzenia do ewidencji księgowej na konto inne niż dedykowane do Projektu 60+NWK wartości rachunków do dwóch umów o dzieło: nr 26/NWK/2016/R1 na kwotę 2 880 zł (w tym 1 880 zł z Programu ASOS) oraz 27/NWK/2016/R1 na kwotę 3 440 zł (w tym 0 zł z Programu ASOS). Ponadto w sprawozdaniu wykazano koszt w wysokości 240 zł, który miał być sfinansowany w całości ze środków własnych, ale który nie został wprowadzony do ewidencji, gdyż dowód księgowy (faktura nr 155597/ON/2016 z 16 grudnia 2016 r.) zaginęła. W przypadku trzech innych dowodów nieprawidłowo wpisano ich kwotę do sprawozdania końcowego – w wyniku czego zawyżono kwotę wydatków rozliczonych z dotacji Programu ASOS łącznie o 0,01 zł;
- W 2017 r. różnica wyniosła 0,02 zł – o tyle więcej kosztów wykazano w sprawozdaniu końcowym w stosunku do prowadzonej ewidencji księgowej. Ujęta w ewidencji księgowej faktura nr 230/MAG/2017 z 5 sierpnia 2017 r. wystawiona na kwotę 127,85 zł została przez Koordynatora Projektu błędnie wpisana do sprawozdania końcowego –

w wyniku czego zawyżono kwotę wydatków rozliczonych z Programu dotacji ASOS o 0,02 zł.

Z treści wyjaśnień podpisanych przez Sekretarza Zarządu Stowarzyszenia wynikało, iż opisane wyżej niezgodności pomiędzy ewidencją, a sprawozdaniem końcowym wynikały głównie z błędów Koordynatora Projektu (9 dowodów) oraz pracownika wprowadzającego dokument do ewidencji księgowej (3 dowody).

(dowód: akta kontroli str. 132-152, 685-687)

1.5 Kontrola wybranych wydatków

Kontrolą objęto łącznie 45 dowodów dokumentujących wydatki rozliczone w ramach realizacji Projektu pn. *60+Nowy Wiek Kultury*, współfinansowanego środkami Programu ASOS. Kontrolą objęto wydatki rozliczone w ramach dotacji z Programu ASOS na łączną kwotę 307 320 zł, co stanowiło 55,5% wszystkich środków otrzymanych w ramach ww. programu w latach 2015-2017²⁴. Skontrolowane wydatki ogółem wyniosły łącznie 310 620 zł (łączna wartość 45 dowodów), co stanowiło 27,88% całkowitych wydatków trzech edycji projektu 60+NWK.

Analiza wybranych do kontroli dowodów wykazała m.in. iż wszystkie rozliczone w ramach kolejnych edycji 60+ NWK wydatki zostały poniesione w okresie realizacji poszczególnych projektów i były przewidziane w ich budżetach. Wszystkie 45 dowodów zawierało trwały zapis obejmujący m.in.: informacje o realizowanym projekcie (w tym dane identyfikacyjne umów dotacji), opis merytoryczny określający czego dany wydatek dotyczy oraz informację w jakiej części (kwotowo) dane zobowiązanie zostało opłacone z dotacji Programu ASOS, a w jakiej ze środków własnych (ewentualnie innych dotacji).

Wybrane wydatki objęte rozliczeniem dotacji za 2016 oraz 2017 rok (łącznie 30 dowodów) zostały udokumentowane w sposób nie budzący zastrzeżeń, natomiast w stosunku do trzech dowodów dokumentujących wydatki poniesione w 2015 r. stwierdzono nieścisłości pomiędzy treścią dokumentu oraz zapisami w sprawozdaniu końcowym z realizacji projektu. W przypadku rachunku do umowy o dzieło nr 31/NWK/2015/R brak było na nim podpisu wykonawcy dzieła²⁵. Analiza całości materiału odnoszącego się do wybranej próby dowodów wykazała, iż wydatki związane z realizacją projektu 60+ NWK w latach 2015-2017 zostały prawidłowo udokumentowane, w sposób zgodny z założeniami Programu ASOS²⁶.

(dowód: akta kontroli str. 88-98, 101-103)

1.6 Limity kosztów związanych z obsługą realizacji zadania

W toku kontroli ustalono, iż w badanych latach nie przekroczono ustalonych w Regulaminie Programu ASOS limitów kosztów związanych z obsługą realizacji zadania. Analiza treści rozliczeń końcowych projektu 60+ NWK za lata 2015-2017 uwzględniająca również wyniki badania 45 wybranych dowodów, nie wykazała, aby w ramach kosztów kategorii I wykazano koszty osobowe, które powinny być rozliczone w ramach kosztów kategorii II (koszty obsługi zadania publicznego).

Poza prowadzeniem ewidencji omówionej w punkcie 1.4 wystąpienia, na potrzeby opracowania sprawozdań – rozróżnienia kosztów na poszczególne kategorie prowadzono w programie Excel pozaksięgową ewidencję wydatków. Wykorzystywano do tego celu pobrany w ramach Programu ASOS arkusz. W ocenie Koordynatora Projektu ten sposób prowadzenia ewidencji ułatwiał bieżącą kontrolę i monitorowanie wykonania budżetu projektu.

(dowód: akta kontroli str. 99-102)

1.7 Wydatki niekwalifikowalne

Analiza treści zapisów w rozliczeniach końcowych nie wykazała, aby z dotacji Programu ASOS rozliczono wydatki, które w świetle zasad ww. programu mogłyby być kwestionowane jako nieodnoszące się w sposób jednoznaczny do projektu. W ramach rozliczeń końcowych

²⁴ Łącznie na realizację trzech edycji (V-VII) z MRPiPS otrzymano 553 680 zł.

²⁵ W dokumentacji Stowarzyszenia znajdował protokół odbioru dzieła z 12 grudnia 2015 r., w którym stwierdzono wykonanie dzieła zgodnie z umową.

²⁶ Nie stwierdzono naruszenia obowiązujących zasad.

Projektu za lata 2015-2017 zidentyfikowano wydatki z tytułu kosztów podróży Koordynatora Projektu, które w poszczególnych latach wyniosły: 6 758,43 zł – 2015 r., 9 877,48 zł – 2016 r. oraz 8 065,47 zł – 2017 r. Wydatki te zostały rozliczone ze środków własnych i wynikały z prowadzonej przez Stowarzyszenie ewidencji finansowo-księgowej Projektu. Wydatki ponoszone były w związku z używaniem osobowego samochodu prywatnego do celów służbowych związanych z realizacją Projektu. Podstawą dokonywania ww. wydatków była zarówno treść umów o dzieło, jak i umowa dotycząca używania samochodu prywatnego do celów służbowych.

(dowód: akta kontroli str. 79, 112-119)

1.8 Przestrzeganie zasady obrotu bezgotówkowego

Analiza dokumentacji wykazała m.in., że:

- łączna kwota płatności gotówkowych w 2015 r. wyniosła 34 504,98 zł (21 operacji), co stanowiło 8,72% kosztów ogółem Projektu²⁷,
- łączna kwota płatności gotówkowych w 2016 r. wyniosła 43 515,36 zł (73 operacje), co stanowiło 11,61% kosztów ogółem Projektu²⁸,
- łączna kwota płatności gotówkowych w 2017 r. wyniosła 19 742 zł (11 operacji), co stanowiło 5,33% kosztów ogółem Projektu²⁹.

Wśród płatności gotówkowych zidentyfikowanych w 2015 r. pięć z nich na łączną kwotę 28 665 zł (83,07% wszystkich płatności gotówkowych) dotyczyło wypłaty wynagrodzeń z tytułu umów o dzieło. W 2016 r. wypłat gotówkowych z tytułu umów o dzieło było łącznie 14 na kwotę 32 723 zł (75,20% wszystkich płatności gotówkowych), natomiast w 2017 r. w formie gotówkowej z tytułu wynagrodzeń z umów o dzieło wypłacono łącznie 18 946 zł, co stanowiło 95,97% wszystkich płatności gotówkowych.

Przegląd dokumentacji finansowo-księgowej wykazał, iż występowały również przypadki płatności dokonywanych przez Koordynatora Projektu z własnych środków (gotówką lub kartą), który następnie otrzymywał zwrot przelewem z rachunku bankowego wyodrębnionego na potrzeby Projektu.

Na podstawie przeglądu dokumentacji finansowo – księgowej kolejnych edycji Projektu, zestawienia płatności gotówkowych w latach 2015-2017 oraz wyjaśnień pobranych od Koordynatora Projektu, stwierdzono, iż Stowarzyszenie przy realizacji zadania 60+NWK przestrzegało zasady obrotu bezgotówkowego.

(dowód: akta kontroli str. 102, 104-111)

Na podstawie przeglądu wyciągów z rachunku bankowego Stowarzyszenia Teatr Nowy w Krakowie nr 46 1050 1445 1000 0024 0756 3952 prowadzonego w ING Bank Śląski S.A w polskiej walucie, stwierdzono m.in., iż płatności za faktury i rachunki związane z realizacją kolejnych edycji Projektu były dokonywane z rachunku na który przekazywano dotacje z Programu ASOS³⁰. Jedynym posiadaczem wyżej wymienionego rachunku, który prowadzono w walucie polskiej było Stowarzyszenie. Rachunek ten został wyodrębniony na potrzeby Projektu oraz projektu pn. *Be Brave. Młodzi w Kulturze*.

(dowód: akta kontroli str. 97-98, 101-102)

1.9 Ustalanie cen przedstawionych w ofercie

Z przedstawionych przez Prezesa Zarządu Stowarzyszenia informacji w sprawie ustalania cen przedstawionych w ofercie wynikało m.in., iż zostały one wyliczone w oparciu o regulamin Programu ASOS, taryfikatory maksymalnych stawek za towary i usługi (pomocniczo) oraz rozpoznanie cenowe rynku szkoleniowego – telefoniczne kontakty z certyfikowanymi trenerami lub specjalistami w danej dziedzinie. Kalkulacje kosztów uzasadniano każdorazowo w ofercie o dofinansowanie w ramach punktu: *Inne informacje, które mogą mieć znaczenie przy ocenie oferty, w tym odnoszące się do kalkulacji przewidywanych kosztów oraz oświadczeń zawartych na końcu oferty*. Przedstawiano tam kalkulację kosztów – podawano m.in. stawki godzinowe, w przypadku umów artystycznych

²⁷ Koszt całkowity ze sprawozdania końcowego.

²⁸ Jak wyżej.

²⁹ Jak wyżej.

³⁰ Środki dotacji z Programu ASOS przekazywano w następujących terminach i kwotach: 190 400 zł – 3 czerwca 2015 r., 183 000 zł - 26 lipca 2016 r., 180 280 zł – 22 czerwca 2017 r.

z artystami, gwiazdami – wyjaśniano podane ceny. Stawki stosowane w budżetach do Programu ASOS w przypadku Projektu 60+ NWK wynosiły średnio:

- 25 zł za godzinę przy pracy ewaluatorów,
- 30 zł za godzinę przy pracy koordynatora, kuratora, specjalisty ds. Kampanii społecznej,
- 50 zł za godzinę pracy fotografa przygotowującego dokumentację fotograficzną projektu,
- 70 zł za godzinę pracy rekruterów,
- 90 zł za godzinę pracy trenerów prowadzących szkolenia wyjazdowe i lokalne, operatorów kamery.

Według informacji przekazanych przez Prezesa Zarządu Stowarzyszenia najwyższe stawki (tj. 90zł za godzinę) tyczą się trenerów, prowadzących szkolenia i warsztaty czy operatorów kamery. Dla porównania rynkowa stawka godzinowa certyfikowanego trenera wynosiła 120-350 zł za godzinę, a w przypadku operatora kamery 200-400 zł za godzinę (informacje pozyskane telefonicznie).

Według Stowarzyszenia część z działań realizowanych w ramach Projektu trudno jest porównać z cenami rynkowymi, ponieważ nie są one ujęte w taryfikatorach. W takich sytuacjach, jeżeli jest to praca ekspercka – wymagająca doświadczenia w danej dziedzinie i doświadczenia w pracy z seniorami, przyjęto również eksperckie stawki godzinowe od 75 zł do 90 zł za godzinę. Stawki godzinowe były jedynie bazą, którą nakreśla rama całościowej kwoty umowy. Przy zawieraniu umowy z danym wykonawcą brano pod uwagę cały zakres pracy do wykonania – przygotowanie do wykonania przedmiotu Umowy (np. przygotowanie programu szkoleń, warsztatów, scenariusza, konspektu, etc.), globalny czas pracy jaką należy poświęcić na zrealizowanie przedmiotu Umowy (przeprowadzenie szkoleń, warsztatów, prób, etc.) oraz przede wszystkim efekt, jaki ma w wyniku wykonania przedmiotu ma powstać.

(dowód: akta kontroli str. 3-7)

1.10 Przestrzeganie zasady bezpośredniej realizacji zadania

Umowa o dotacje z Programu ASOS zawarte na edycje nr V-VII nie przewidywały realizacji jakiegokolwiek części zadania przez partnera.

W latach 2015-2017 etatowe zatrudnienie w Stowarzyszeniu wyniosło:

- na koniec 2015 r. – 2 osoby (księgowość ¼ etatu, obsługa sceny ⅙ etatu),
- na koniec 2016 r. – 1 osoba (księgowość ¼ etatu),
- na koniec 2017 r. – 3 osoby (księgowość ¼ etatu, obsługa sceny ⅙ etatu, marketing 1 pełen etat).

(dowód: akta kontroli str. 10, 16-19, 68-79)

W latach 2015-2017 Stowarzyszenie zawarło łącznie 136 umów o dzieło, związanych z realizacją Projektu (edycje V-VII). Łączna kwota zawartych umów wyniosła 729 025 zł, co stanowiło 63,9% wydatków rozliczonych na realizację zadania. Umowy zawarto z 46 osobami, z których 34 w momencie podpisywania danej umowy o dzieło nie było członkami Stowarzyszenia³¹. 12 osób, które w momencie podpisywania umów było zarejestrowanymi członkami Stowarzyszenia zawarło umowy o wartości 454 750,00 zł.

Prezes Stowarzyszenia w ramach realizacji kolejnych edycji zadania 60+NWK (V-VII) zawarł z kierowanym przez siebie Stowarzyszeniem łącznie 16 umów, których wartość rozliczono w 89% z dotacji przekazanych przez MRPiPS oraz MKiDN. Umowy dotyczyły m.in. opracowania i przeprowadzenia kampanii społecznej projektu w sieci, wykonania roli w 3 pokazach spektaklu *Wysocki*, przygotowania promującej projekt akcji 60+? *Nie wykluczam!*, warsztatów integracji społecznej oraz opiekę nad grupą projektową, wykonania roli w 12 pokazach spektaklu *Griga*, administrowania stroną internetową projektu oraz funpage'ami na portalach społecznościowych, zarządzania materiałami foto i video oraz wykonania konferansjerki na akcjach finałowych 60+? *Nie wykluczam!*.

³¹ Umowy o łącznej wartości 274 275,00 zł.

Dwie osoby pełniące w Projekcie każdorazowo funkcję koordynatora oraz kuratora zawarły w latach 2015-2017 (trzy kontrolowane edycje) 13 umów o dzieło, których łączna wartość wyniosła 226 930 zł, z tego z Programu ASOS rozliczono 128 030 zł, a z dotacji MKiDN 98 900 zł. Umowy dotyczyły poza pełnieniem ww. funkcji również realizacji zadań szkoleniowych (w każdej edycji te osoby były trenerami szkoleń wyjazdowych) oraz udziału w widowiskach finałowych wybranych edycji.

W związku z realizacją Projektu w 2015 r. zawarto łącznie 42 umowy o dzieło z 26 osobami (w tym z 13 członkami Stowarzyszenia) na kwotę 254 545 zł, z tego w ramach dotacji MKiDN rozliczono 127 330 zł, natomiast w ramach Programu ASOS 119 215 zł³².

W związku z realizacją Projektu w 2016 r. zawarto łącznie 55 umów o dzieło z 32 osobami (w tym z 9 członkami Stowarzyszenia) na kwotę 251 180 zł, z tego w ramach dotacji MKiDN rozliczono 124 440 zł, natomiast w ramach Programu ASOS 126 740 zł.

W związku z realizacją Projektu w 2017 r. zawarto łącznie 39 umów o dzieło z 24 osobami (w tym z 8 członkami Stowarzyszenia) na kwotę 223 300 zł, z tego w ramach dotacji MKiDN rozliczono 115 162,90 zł, natomiast w ramach Programu ASOS 108 137,10 zł.

(dowód: akta kontroli str. 20-48, 77-78)

Ustalone
nieprawidłowości

Analiza umów o dzieło wykazała, iż 12 umów (spośród 14 umów), których wartość przekroczyła 10.000 zł, zostało podpisanych przez jednego członka Zarządu Stowarzyszenia (w każdym przypadku był to Prezes Stowarzyszenia), a nie dwóch, co naruszało postanowienia § 46 Statutu (Rozdziału VIII. Majątek Stowarzyszenia), który stanowił m.in., iż do zaciągania zobowiązań majątkowych przekraczających kwotę 10 000 zł uprawniony jest Zarząd Stowarzyszenia reprezentowany przez co najmniej dwóch jego członków, w tym Prezesa Zarządu. Łączna wartość umów zawartych z naruszeniem postanowień Statutu wyniosła 254 115 zł, w tym 100% rozliczono z otrzymanych na Projekt dotacji z dwóch resortów.

W sprawie ww. nieprawidłowości, Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśnił: *Umowy te zostały błędnie przygotowane przez koordynatorkę projektu (...), która przygotowując Umowy zapomniała o konieczności kontrasygnowania Umów na kwotę powyżej 10.000 zł przez drugiego, poza Prezesem członka Zarządu. Z kolei niżej podpisany Prezes Zarządu (...), podpisując wspomniane Umowy przeoczył ten błąd.*

(dowód: akta kontroli str. 14-15, 78)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prawidłowość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowach zawartych na realizację w latach 2015-2017 kolejnych edycji Projektu. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości miały głównie charakter formalny i wynikały z braku staranności w prowadzeniu dokumentacji, w tym dokumentacji finansowo-księgowej dotowanych zadań. W ocenie Izby nie wpłynęło to jednak na ocenę jakości realizacji zadań publicznych.

Opis stanu
faktycznego

2. Osiągnięcie zakładanych efektów zadania publicznego i ocena metod ich pomiaru

2.1. Rozpoznanie potrzeb, konsultacje i współpraca Stowarzyszenia z innymi instytucjami przy realizacji projektu

Z treści złożonych ofert na edycje V-VII wynikało, iż wybór miejscowości, w których miało być realizowane dotowane z ASOS przedsięwzięcie wynikał m.in. z konsultacji przeprowadzanych z władzami lokalnymi oraz zainteresowania realizacją projektu na danym terenie.

(dowód: akta kontroli str. 204)

W treści Statutu Stowarzyszenia wpisano m.in., iż celem jego działalności było:

- wspieranie i promocja działalności twórczej oraz ochrona praw autorskich członków Stowarzyszenia,

³² Kwotę 8 000 zł stanowił wkład własny w ramach tych umów.

- współpraca z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami prowadzącymi działalność w zakresie kultury i sztuki,
- ochrona kultury w ogóle i podnoszenie prestiżu kultury polskiej w kraju i zagranicą oraz popularyzowanie literatury obcej w Polsce,
- udzielanie pomocy artystom i twórcom,
- propagowanie idei pokojowego współistnienia różnych kultur.

Z powyższych informacji wynikało, iż kontrolowana organizacja nie zajmowała się wyłącznie działalnością dla rzecz seniorów. Środki finansowe pozyskane przez Stowarzyszenie w ramach dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz dotacji z Programu ASOS na realizację Projektu wyniosły w tym okresie 1 066 400 zł, co stanowiło 29% przychodów z działalności statutowej w latach 2015-2017. Jak wynikało m.in. z wyjaśnień przedstawionych w punkcie 2.3 wystąpienia działalność Stowarzyszenia na rzecz osób starszych była związana tylko z realizacją kontrolowanego Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 8, 16-19, 120-131)

Z analizy treści informacji udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego (jst), na terenie których realizowano Projekt³³, wynikało m.in., iż ich współpraca ze Stowarzyszeniem układała się dobrze, a osiągnięte efekty w postaci zwiększenia aktywności osób starszych (np. zawiązanie nieformalnych grup seniorów) wpłynęły m.in. na zmianę tradycyjnego postrzegania starości i ludzi starych. Wszystkie jednostki samorządu pozytywnie oceniły efekty realizacji Programu ASOS. Wskazywano również na potrzebę kontynuacji podobnych przedsięwzięć w przyszłości. Analiza nadesłanych odpowiedzi wskazuje, iż cele Projektu na terenie objętych nim jst zostały zrealizowane.

Poza jednostkami samorządu terytorialnego przy realizacji projektów Stowarzyszenie współpracowało w ramach kontrolowanych edycji również z kołami gospodyń wiejskich, wiejskimi ośrodkami kultury, stowarzyszeniami seniorów oraz emerytów i rencistów.

(dowód: akta kontroli str. 11-12, 153-189)

2.2. Charakter realizowanego projektu, promocja w grupie docelowej, zasięg terytorialny projektu, przyjęte wskaźniki, ewaluacja

2 lutego 2015 r. Stowarzyszenie złożyło ofertę nr 8274 realizacji zadania publicznego pn. 60+ NWK V edycja. Poza danymi identyfikującymi oferenta oferta zawierała m.in. krótką charakterystykę zadania publicznego. Stwierdzono, iż: *Oryginalność projektu polega na połączeniu różnych metod pracy (szkolenia, działania społeczne i wolontariackie, teatr objazdowy, kampania społeczna w sieci) z ukierunkowaniem na pobudzenie czynnej aktywności seniorów (seniorzy w pierwszych etapach projektu otrzymują wsparcie edukacyjne prowadzące do wzrostu kompetencji i umiejętności, aby w kolejnych etapach stopniowo przejmować odpowiedzialność za kierunek i kształt działań i finalnie stać się samodzielnymi twórcami powstających w ramach zadania projektów w sieciach). Celem projektu jest rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej, w tym upowszechnianie wolontariatu oraz rozwój lokalnego kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego na terenie gmin Nowy Wiśnicz, Olesno i Szczurowa. Projekt jest kontynuacją czterech zrealizowanych już edycji, w ramach których wsparciem objęto ponad 600 osób w wieku 60+; I, II, III, i IV edycja realizowana była ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, III i IV edycja projektu realizowana była również ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (...); na realizację V edycji projektu, której dotyczy wnioski ubiegamy się również o dofinansowanie ze środków MKiDN. Projekt odpowiada na podstawowy problem szczególnie zagrażający podmiotowości społecznej osób starszych: niski kapitał społeczny w Polsce; wszystkie działania w ramach projektu służą podnoszeniu kapitału społecznego, w tym szczególnie w grupie 60+.*

Planowana łączna liczba beneficjentów Projektu – grupa docelowa wyniosła 345 osób w wieku 60+, w tym:

- 60 osób zrekrutowanych (biorących udział we wszystkich działaniach projektu – grupy szkoleniowe i projektowe) w trzech miejscowościach: Nowy Wiśnicz, Olesno, Szczurowa,

³³ Zapytania przesłano do 9 jednostek samorządu terytorialnego, na terenie, których zorganizowano edycje V-VII.

- 45 osób (mieszkańcy ww. miejscowości) biorących udział w akcjach 60+? *Nie wykluczam, włączeni do projektu na etapie lokalnych szkoleń pn. Kapitał społeczny w działaniu,*
- 240 osób – mieszkańcy 12 wsi³⁴, będących obszarami narażonymi na kulturową marginalizację – grupa ta miała zostać objęta komponentem o nazwie *Teatr Objazdowy*, w ramach którego zostaną zaprezentowane w nich spektakle teatralne³⁵ oraz przeprowadzone warsztaty integracji społecznej przeprowadzone przez beneficjentów z pierwszych dwóch grup.

Oferta zakładała realizację 6 szkoleń (2 rodzaje szkoleń x 3 grupy) obejmujących łącznie 144 godziny zajęć (6 sesji x 4 godziny x 3 grupy x 2 rodzaje szkoleń) w ramach:

- czterodniowego szkolenia wyjazdowego pn. *Integracja i uruchamianie wewnętrznego potencjału* dla każdej z trzech 20 osobowych grup beneficjentów,
- czterodniowego szkolenia wyjazdowego pn. *Budowanie zespołu i metody kreatywnej pracy* dla każdej z 20 osobowych grup beneficjentów.

Trzecim szkoleniem miało być również czterodniowe szkolenie wyjazdowe dla każdej z grup (łącznie 3 szkolenia) pn. *Jak wyznaczać i realizować cele, czerpać z zasobów, motywować siebie i innych*, obejmujące łącznie 6 sesji x 4 godziny x 3 grupy = 72 godziny szkoleń.

Założono także realizację szkoleń lokalnych pn. *Kapitał Społeczny w Działaniu*: 3 grupy projektowe x 6 szkoleń, obejmujących łącznie 216 godzin szkoleń (3 grupy x 6 szkoleń x 2 dni x 6 godzin dziennie). W każdej z trzech miejscowości przewidziano finałowe akcje promujące/inaugurujące przedsięwzięcia stworzone przez beneficjentów z grupy 60+.

W ramach teatru objazdowego przewidziano, poza 12 pokazami spektaklu GRIGA 48 godzin warsztatów integracji społecznej oraz po 3 prezentacje spektaklu *Wysocki oraz spektaklu Krakowiacy*. Łącznie w ramach Teatru Objazdowego miało się odbyć 30 wydarzeń (18 spektakli + 12 warsztatów).

(dowód: akta kontroli str. 69-71)

15 kwietnia 2016 r. Stowarzyszenie złożyło ofertę nr 12466 realizacji zadania publicznego pn. *60+ NWK VI edycja*. Poza danymi identyfikującymi oferenta oferta zawierała m.in. krótką charakterystykę zadania publicznego. Stwierdzono, iż: *Celem projektu jest rozwój aktywnych postaw społecznych, promowanie działań wolontariackich, a także rozwój i integracja lokalnych społeczności i wzrost lokalnego kapitału społecznego wśród seniorów z terenu gmin Szczucin, Czorsztyn i Borzęcin. Projekt koncentruje się na wzbudzeniu aktywnej postawy obywatelskiej wśród seniorów poprzez stosowanie zróżnicowanych, sprawdzonych i odpowiednio dostosowanych do potrzeb seniorów oryginalnych narzędzi i metod pracy, jak: działania w przestrzeni publicznej, szkolenia, działania z zakresu upowszechniania kultury, kampanie społeczne w internecie i akcje wolontariackie. Seniorzy traktowani w projekcie w sposób podmiotowy, stopniowo przejmują odpowiedzialność za projekt, z jego odbiorców przekształcając się w jego współtwórców. Wszystkie zaplanowane w projekcie działania służą wzrostowi kapitału społecznego w Polsce, w tym, głównie w grupie 60+; nastawienie to wynika z naszego popartego wieloletnim doświadczeniem przekonania, że to właśnie niski kapitał społeczny w sposób szczególny zagraża społecznej podmiotowości osób starszych. To szósta edycja projektu realizowanego od 2011 roku przez Stowarzyszenie Teatr Nowy w Krakowie (...). Od III edycji projekt współfinansowany jest z Programu ASOS; wszystkie edycje współfinansowane były przez Ministra KiDN.*

Planowana łączna liczba beneficjentów projektu – grupa docelowa wyniosła 345 osób w wieku 60+, w tym:

- 60 osób zrekrutowanych (biorących udział we wszystkich działaniach projektu – grupy szkoleniowe i projektowe) na terenie: powiatu dąbrowskiego (miasto Szczucin oraz gmina Szczucin), nowotarskiego (wieś Czorsztyn oraz gmina Czorsztyn) oraz powiatu brzeskiego (wieś Borzęcin oraz gmina Borzęcin),
- 45 osób (mieszkańcy ww. miejscowości), którzy będą włączani do projektu na etapie lokalnych szkoleń pn. *Kapitał społeczny w działaniu*,

³⁴ Wokół Nowego Wiśnicza, Szczurowej oraz Olesna.

³⁵ Spektakl GRIGA – 12 pokazów po 20 osób.

- 240 osób – mieszkańcy 12 wsi³⁶, będących obszarami narażonymi na kulturową marginalizację – grupa ta miała zostać objęta komponentem o nazwie *Teatr Objazdowy*, w ramach którego zostaną zaprezentowane w nich spektakle teatralne³⁷ oraz przeprowadzone warsztaty integracji społecznej.

Oferta zakładała realizację 6 szkoleń (2 rodzaje szkoleń x 3 grupy) obejmujących łącznie 144 godziny zajęć (6 sesji x 4 godziny x 3 grupy x 2 rodzaje szkoleń) w ramach:

- czterodniowego szkolenia wyjazdowego pn. *Integracja i uruchamianie wewnętrznego potencjału* dla każdej z trzech 20 osobowych grup beneficjentów,
- czterodniowego szkolenia wyjazdowego pn. *Budowanie zespołu i metody kreatywnej pracy* dla każdej z 20 osobowych grup beneficjentów.

Trzecim szkoleniem miało być również czterodniowe szkolenie wyjazdowe dla każdej z grup (łącznie 3 szkolenia) pn. *Jak wyznaczać i realizować cele, czerpać z zasobów, motywować siebie i innych*, obejmujące łącznie 6 sesji x 4 godziny x 3 grupy = 72 godziny szkoleń.

Założono również realizację szkoleń lokalnych pn. *Kapitał Społeczny w Działaniu*: 3 grupy projektowe x 6 szkoleń, obejmujących łącznie 216 godzin szkoleń (3 grupy x 6 szkoleń x 2 dni x 6 godzin dziennie). W każdej z trzech miejscowości przewidziano finałowe akcje promujące/inaugurujące przedsięwzięcia stworzone przez beneficjentów z grupy 60+.

W ramach teatru objazdowego przewidziano, poza 12 pokazami spektaklu GRIGA³⁸ 24 godziny warsztatów integracji społecznej oraz po 3 prezentacje spektaklu *Wysocki*. Łącznie w ramach Teatru Objazdowego miało się odbyć 30 wydarzeń (15 spektakli + 12 warsztatów + 3 spektakle finałowe w trakcie akcji społecznych 60+? Nie wykluczam!).

(dowód: akta kontroli str. 72-74)

28 grudnia 2016 r. Stowarzyszenie złożyło ofertę nr 14663 realizacji zadania publicznego pn. *60+ NWK VII edycja*. Poza danymi identyfikującymi oferenta oferta zawierała m.in. krótką charakterystykę zadania publicznego. Stwierdzono, iż: *Celem projektu jest rozwój aktywnych postaw społecznych, promowanie działań wolontariackich, a także rozwój i integracja lokalnych społeczności i wzrost lokalnego kapitału społecznego wśród seniorów z terenu gmin Biecz (powiat gorlicki), Kamienica (powiat limanowski) i Wiśniowa (powiat myślenicki). Projekt koncentruje się na wzbudzaniu aktywnej postawy obywatelskiej wśród seniorów poprzez stosowanie zróżnicowanych, sprawdzonych i odpowiednio dostosowanych do potrzeb seniorów oryginalnych narzędzi i metod pracy (...). Seniorzy traktowani w projekcie w sposób podmiotowy, stopniowo przejmują odpowiedzialność za projekt, z jego odbiorców przekształcając się w jego współtwórców. Wszystkie zaplanowane w projekcie działania służą wzrostowi kapitału społecznego w Polsce, w tym, głównie w grupie 60+ (...). To siódma edycja projektu realizowanego od 2011 roku przez Stowarzyszenie Teatr Nowy w Krakowie (uczestniczyło w nim ponad 900 seniorów z Małopolski).*

Planowana łączna liczba beneficjentów projektu – grupa docelowa wyniosła 345 osób w wieku 60+, w tym:

- 60 osób rekrutowanych (biorących udział we wszystkich działaniach projektu – grupy szkoleniowe i projektowe) na terenie: powiatu gorlickiego (miasto Biecz oraz gmina Biecz), limanowskiego (wieś Kamienica oraz gmina Kamienica) oraz powiatu myślenickiego (Wiśniowa oraz gmina Wiśniowa),
- 45 osób (mieszkańcy ww. miejscowości), którzy będą włączani do projektu na etapie lokalnych szkoleń pn. *Kapitał społeczny w działaniu* i będą brać udział w opracowywaniu, wdrażaniu, promocji i realizacji projektów, a także w finałowych akcjach 60+? *Nie wykluczam* promujących i inaugurujących powstałe projekty,
- 240 osób – mieszkańcy 12 wsi³⁹, będących obszarami narażonymi na kulturową marginalizację – grupa ta miała zostać objęta komponentem o nazwie *Teatr Objazdowy*,

³⁶ Wokół Szczucina, Czorsztyna oraz Borzęcina.

³⁷ Spektakl GRIGA – 12 pokazów po 20 osób.

³⁸ W 12 wsiach znajdujących się na terenie 3 wybranych gmin.

³⁹ Wokół Biecza, Kamienicy i Wiśniowej.

w ramach którego zostaną zaprezentowane w nich spektakle teatralne⁴⁰ oraz przeprowadzone warsztaty integracji społecznej.

Oferta zakładała realizację 6 szkoleń (2 rodzaje szkoleń wyjazdowych⁴¹ x 3 grupy) obejmujących łącznie 144 godziny zajęć (6 sesji x 4 godziny x 3 grupy x 2 rodzaje szkoleń). Trzecim szkoleniem miało być również czterodniowe szkolenie wyjazdowe dla każdej z grup (łącznie 3 szkolenia) pn. *Jak wyznaczać i realizować cele, czerpać z zasobów, motywować siebie i innych*, obejmujące łącznie 6 sesji x 4 godziny x 3 grupy = 72 godziny szkoleń.

Założono także realizację szkoleń lokalnych pn. *Kapitał Społeczny w Działaniu*: 3 grupy projektowe x 6 szkoleń, obejmujących łącznie 216 godzin szkoleń (3 grupy x 6 szkoleń x 2 dni x 6 godzin dziennie). W każdej z trzech miejscowości przewidziano finałowe akcje promujące/inaugurujące przedsięwzięcia stworzone przez beneficjentów z grupy 60+.

W ramach teatru objazdowego przewidziano, poza 12 pokazami spektaklu GRIGA⁴² 24 godziny warsztatów integracji społecznej oraz po 3 prezentacje spektaklu *Wysocki*. Łącznie w ramach Teatru Objazdowego miało się odbyć 30 wydarzeń (15 spektakli + 12 warsztatów + 3 spektakle finałowe w trakcie akcji społecznych 60+?Nie wykluczam!).

(dowód: akta kontroli str. 74-77)

Na objęte kontrolą edycje Projektu (V, VI, VII) składały się działania, które zostały szczegółowo omówione wyżej. Każdego roku Projektem obejmowano po trzy gminy z województwa małopolskiego, na terenie, których podejmowano działania w ramach Programu ASOS - Priorytet III: Partycypacja społeczna osób starszych, polegające m.in. na realizacji: cyklu szkoleń wyjazdowych dla zrekrutowanych wcześniej grup seniorów (po 20 osób w każdej gminie), szkoleń lokalnych pn. *Kapitał Społeczny w Działaniu* oraz komponentu pn. *Teatr Objazdowy*, w ramach, którego organizowano pokazy spektaklu pn. *GRIGA* (w każdej edycji 12 pokazów) oraz spektaklu pn. *Wysocki* (w każdej edycji 3 spektakle). Podsumowaniem każdej edycji były po 3 akcje finałowe promujące przedsięwzięcia stworzone przez beneficjentów z grupy 60+. W każdej z edycji założono, iż docelowa grupa beneficjentów wyniesie 345 osób w wieku 60+, w tym 240 osób będących mieszkańcami 12 wsi – będących obszarami narażonymi na kulturą marginalizację.

W ramach każdej z kontrolowanych edycji przedstawiono zakładane rezultaty Projektu:

- liczba beneficjentów z grupy 60+, które podniosą kompetencje miękkie w wyniku udziału w projekcie – 60,
- liczba osób z grupy 60+, które w wyniku udziału w projekcie wykonają dobrowolną pracę w organizacjach i poza nimi - 30,
- liczba nowoutworzonych sieci/ośrodków pomocowo informacyjnych – 3,
- liczba nowoutworzonych projektów realizowanych przez sieci z udziałem beneficjentów 60+ - 3,
- liczba beneficjentów z grupy 60+ uczestniczących w nowoutworzonych projektach – 105,
- liczba wolontariuszy współpracujących przy wdrażaniu projektów – 15,
- liczba wydarzeń zrealizowanych przez beneficjentów z grupy 60+ -15,
- Liczba beneficjentów w wieku 60+ e-włączonych w wyniku realizacji projektu – 60,
- Liczba beneficjentów nowych usług społecznych, zwłaszcza dostępności do kultury – 240.

We wszystkich edycjach założono zarówno ewaluację projektu, której efektem miało być powstanie raportu ewaluacyjnego w formie publikacji elektronicznej, jak i przeprowadzenie kampanii społecznej w sieci, której celem było stworzenie pozytywnego wizerunku seniorów. W ramach dokonanej ewaluacji kontrolowanych Projektów zebrano ankiety ewaluacyjne od jego uczestników, które miały charakter anonimowy oraz imienne kwestionariusze projektowe (beneficjenci z grup szkoleniowych). Opracowaniem i analizą danych zajęli się ewaluatorzy zewnętrzni.

(dowód: akta kontroli str. 69-77, 204)

⁴⁰ Spektakl GRIGA – 12 pokazów po 20 osób.

⁴¹ Były to następujące szkolenia: Integracja i uruchamianie wewnętrznego potencjału, Budowanie zespołu i metody kreatywnej pracy.

⁴² W 12 wsiach znajdujących się na terenie 3 wybranych gmin.

Badaniem ankietowym w ramach niniejszej kontroli objęto łącznie 60 osób uczestniczących w realizacji projektu 60+ *Nowy Wiek Kultury* w edycjach VI i VII, tj. w 2016 oraz 2017 r. Stanowiło to 50% beneficjentów zarejestrowanych w programie w latach 2016-2017. W wyniku analizy otrzymanych ankiet (zwrócono 100% wypełnionych ankiet), stwierdzono m.in., iż w badaniu wzięło udział 47 kobiet oraz 13 mężczyzn, legitymujących się wykształceniem podstawowym (6 osób), średnim (35 osób) oraz wyższym (16 osób)⁴³. Średnia wieku respondentów wyniosła 65 lat⁴⁴ i byli to według deklaracji mieszkańcy wsi oraz miast liczących do 20 tysięcy mieszkańców. Wszyscy ankietowani potwierdzili udział w wydarzeniu organizowanym w ramach Programu ASOS, a ponad 93% z nich słyszało o tej inicjatywie. Głównymi źródłami informacji o wydarzeniu było zaproszenie od organizatora (49 wskazań) oraz kontakt z organizacjami senioralnymi (21 wskazań). 97% ankietowanych (58 osób) uznało informację o wydarzeniu i możliwości wzięcia w nim udziału za wystarczającą i odpowiednio dostępną. Oczekiwania dotyczące udziału w wydarzeniu zostały całkowicie spełnione w opinii 42% ankietowanych (25 osób), a 37% (22 osoby) oceniło, iż to na poziomie „powyżej oczekiwań”. Dla 11 osób (18 ankietowanych) oczekiwania zostały w większości spełnione. Organizację wydarzenia oceniono w 59 ankietach: bardzo dobrze w 43% (26 osób), a wzorowo w 52% (31 osób). Dwóch respondentów oceniło organizację, jako dobrą. Wszyscy ankietowani zadeklarowali ponowny udział w tego typu wydarzeniu. Analiza ankiet wykazała ponadto, iż 83% beneficjentów projektu 60+ *Nowy Wiek Kultury* nie brało wcześniej udziału w podobnych wydarzeniach. Obecną aktywność w tym zakresie zadeklarowało 60% ankietowanych. 78% ankietowanych stwierdziło, iż udało się im zachęcić inne osoby do udziału w podobnym wydarzeniu. Z analizy ankiet pod kątem zgłaszanych propozycji zmian w podobnych wydarzeniach⁴⁵ wynikało m.in., iż jakiegokolwiek odpowiedzi w tym zakresie udzieliło 46 osób. Najczęściej udzielano odpowiedzi, że nic nie należy zmieniać (23 osoby). Ponadto ankietowani wskazywali m.in. na potrzebę kontynuacji i zwiększenie częstotliwości podobnych przedsięwzięć oraz wpisywali pozytywne opinie dotyczące wydarzenia, w którym uczestniczyli.

(dowód: akta kontroli str. 190-203, 205-684, 692)

2.3. Trudności lub ograniczenia wynikające ze sposobu realizacji Programu ASOS, kontynuacja działań po zakończeniu projektów

W sprawie trudności lub ograniczeń zidentyfikowanych w trakcie realizacji Programu ASOS Prezes Zarządu Stowarzyszenia stwierdził m.in.: *Podstawowy problem związany z realizacją programu ASOS to harmonogram przyznawania dotacji. Realizowany przez Stowarzyszenie (...) projekt charakteryzuje się pogłębioną pracą z seniorami, obejmującą liczne działania rozłożone w czasie. Im dłużej trwa praca z seniorami, tym dla jego efektywności lepiej. Gdyby konkurs ogłaszany i/lub rozstrzygany był szybciej, tak aby realizacja projektu możliwa była od stycznia danego roku (...), praca z seniorami mogłaby trwać dłużej, co zwłaszcza na etapie prac lokalnych, dawałoby szansę na jeszcze większe wsparcie seniorów w działaniach prowadzących do realizacji ich projektów, stworzonych w ramach realizowanego zadania. Istotnym problemem jest również jednoroczny tryb realizacji projektów. Z naszego punktu widzenia szalenie istotnym byłaby możliwość kontynuowania pracy z seniorami w kolejnym roku. Biorąc pod uwagę fakt, że projekt nasz realizujemy na terenach, na których nie ma żadnej oferty kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów, lub jest ona znikoma, zasadnym byłaby możliwość wspierania zakładanych przez seniorów organizacji, w dłuższej perspektywie czasowej. (...).*

Z naszego punktu widzenia istotnym problemem w rozwijaniu naszej działalności jest zasada mówiąca o tym, że jeden wnioskodawca może złożyć w danej edycji konkursu tylko jeden wniosek. Projekt „60+ Nowy Wiek Kultury” realizowany jest co roku na terenie gmin, na których nie był wcześniej realizowany. Możliwość złożenia np. 2 wniosków dawałaby nam szansę kontynuowania pracy na rzecz seniorów na terenie gmin, w których realizowaliśmy projektu „60+ Nowy Wiek Kultury”. Szansa na kontynuację pracy z seniorami

⁴³ Osoby, które zdecydowały się zaznaczyć wykształcenie (57 ankietowanych).

⁴⁴ Wiek ankietowanych wynosił według deklaracji od 60 do 77 lat.

⁴⁵ Pkt 6 ankiety: Co zmieniłaby Pani/zmieniłby Pan w organizacji podobnych wydarzeń?

jest szczególnie istotna w odniesieniu do gmin, w których władze lokalne nie dostrzegają wagi działań na rzecz seniorów, i nie są chętne do wspierania samoorganizujących się w ramach naszego projektu seniorów. Ważnym problemem programu jest również brak trybu odwoławczego. (...). Innym problemem jest skomplikowana procedura aplikowania, realizowania i rozliczenia dotacji w przypadku np. stowarzyszeń prowadzonych przez seniorów – gdyby w ramach Programu ASOS był konkurs dla takich właśnie organizacji, pozwoliłoby to seniorom bezpośrednio starać się o dofinansowanie i realizować ważne dla siebie działania bez udziału organizacji pośredniczących.

(dowód: akta kontroli str. 3-8)

W sprawie kontynuowania współpracy po zakończeniu realizacji kolejnych edycji Projektu, Prezes Zarządu Stowarzyszenia, przekazał m.in. następujące informacje: (...) Działalność na rzecz osób starszych była i jest kontynuowana. Nasza współpraca z grupami beneficjentów z poprzednich edycji projektu (...) ma najczęściej charakter nieformalny i sprowadza się do dalszego wspierania działalności powstałych w ramach projektu grup seniorów.

Rok 2017

- Wiśniowa – wsparcie w zakresie przygotowywania remontu starej kuźni, z przeznaczeniem na działalność Centrum Seniora „Kuźnia pomysłów”
- Kamienica – wsparcie w zakresie przygotowań do otwarcia Kawiarenki Obywatelskiej, m.in. pozyskanie sponsora, który przekazał ekspres do kawy na potrzeby działalności kawiarenki obywatelskiej
- Biecz – wsparcie w zakresie uruchomienia Klubu Seniora

Rok 2016

- Czorsztyn – grupa, w efekcie osobistych i rodzinnych problemów jej członków zawiesiła działalność; obecnie we współpracy z Fundacją Jazdaa Polska rozpoczynamy nowe działania dla grupy beneficjentów projektu z Czorsztyna, których celem jest przywrócenie grupy do działań
- Szczucin – pomoc w rozpoczęciu działalności Stowarzyszenia
- Borzęcin – pomoc w programowaniu działań Klubu Seniora

Rok 2015

- Olesno – pomoc w rozpoczęciu działalności Stowarzyszenia
- Nowy Wiśnicz – pomoc w rozpoczęciu działalności stowarzyszenia
- Szczurowa – pomoc w programowaniu działań Mobilnego Klubu Seniora

Ponadto jesteśmy w stałym kontakcie ze wszystkimi grupami. Beneficjenci projektu regularnie odwiedzają Teatr Nowy w Krakowie (wszystkie osoby biorące udział w projekcie 60+ Nowy Wiek Kultury mają dożywotni, bezpłatny wstęp na spektakle Stowarzyszenia Teatr Nowy). Wspieramy grupy w trudnych sytuacjach (konflikty, problemy w rozwijaniu organizacji) i pomagamy im w szukaniu środków na działalność. Jesteśmy także w kontakcie z władzami poszczególnych gmin, dzięki czemu monitorujemy wsparcie, jakie seniorzy na terenie tych gmin otrzymują. Dodatkowo, realizując nowe działania na terenie gmin, w których w poprzednich latach realizowaliśmy projekt (...), np. projekt „Be brave – młodzi w kulturze”, w ramach będących elementem projektu działań międzypokoleniowych, włączaliśmy do tego projektu również seniorów – beneficjentów poprzednich edycji projektu 60+ Nowy Wiek Kultury. Kluczową formą wsparcia beneficjentów projektu w okresie po zakończeniu jego realizacji jest wspieranie grup w nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów z innymi seniorami. Dzięki temu, że wokół Stowarzyszenia (...) stworzyło się środowisko seniorów jesteśmy w stanie wspierać seniorów w udrażnianiu kontaktów i wymiany doświadczeń między nimi. Dzięki kontaktom zawiązywanym za naszym pośrednictwem, seniorzy często działają z grupami spoza swojej gminy, prezentują swoją twórczość poza gminą, biorą udział w imprezach i wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez inne kluby seniora. Warto w tym miejscu podkreślić, że każdego roku na akcje finałowe realizowane w danej edycji projektu przyjeżdżają we własnym zakresie grupy seniorów-beneficjentów z lat poprzednich. Jest to również doskonała okazja do nawiązywania kontaktów między seniorami. W 2017 roku na trzech finałach projektu pojawiło się 17 grup seniorów-beneficjentów z poprzednich lat (...). Naszym zamierzeniem na następne lata jest

wsparcie seniorów-beneficjentów naszego projektu w aplikowaniu o środki z programu ASOS w ramach oferty wspólnej, złożonej przez kilka stowarzyszeń powstałych w efekcie realizacji projektu „60+ Nowy Wiek Kultury”.

(dowód: akta kontroli str. 3-4, 8-9)

Odpowiadając na pytanie o ewentualną realizację działań na rzecz osób starszych, bez uczestnictwa w Programie ASOS, Prezes Zarządu Stowarzyszenia, stwierdził m.in.: *Stowarzyszenie (...) rozpoczęło realizację projektu „60+ Nowy Wiek Kultury” zanim powstał program ASOS. Pierwsza, pilotażowa edycja projektu zrealizowana została ze środków MKiDN. Możliwość korzystania ze środków ASOS pozwoliła nam jednak w znaczący sposób rozbudować projekt i jego zakres merytoryczny. Zwiększono m.in. ilość szkoleń wyjazdowych a także stworzono cały pakiet szkoleń i warsztatów lokalnych „Kapitał Społeczny w Działaniu”. Te zmiany pozwoliły nam przede wszystkim skupić się w większym stopniu na działaniach długofalowych, więcej pracować nad tym, aby efekty realizowanego projektu przekraczały czas jego trwania. Efekty tych zmian są bardzo widoczne jeśli popatrzymy na trwałość efektów projektu w poszczególnych grupach: z pierwszych dwóch edycji projektu, realizowanych w okrojonym zakresie na 6 grup uczestniczących przetrwała do dzisiaj tylko 1; z 15 grup uczestniczących w projekcie w edycjach 3-7 przetrwało do dzisiaj i aktywnie działa 14 grup seniorów. Możliwość finansowania projektu ze środków ASOS (i MKiDN) pozwala nam tworzyć bardzo rozbudowaną ofertę działań, które przynoszą korzyści nie tylko seniorom i beneficjentom projektu, ale także lokalnym społecznościom. Obecnie, w sytuacji likwidacji programu ASOS, nie byłibyśmy w stanie kontynuować naszych działań na rzecz seniorów. Program ten jest doskonałym narzędziem aktywizacji społecznej osób starszych i mobilizacji organizacji, animatorów i społeczników do włączania się w działania na rzecz osób starszych.*

(dowód: akta kontroli str. 3-4, 8)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zakładane przez Stowarzyszenie efekty realizacji zadania publicznego. Wyniki badania ankietowego uzupełnione analizą treści informacji otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego, wskazują, iż realizacja Projektów pn. *60+ Nowy Wiek Kultury* spełniła oczekiwania zarówno beneficjentów i przyczyniła się do zwiększenia ich aktywności życiowej, jak i samorządowych władz lokalnych.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 3 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁶, wnosi o: zwiększenie bieżącego nadzoru nad dokumentacją finansowo-księgową oraz rozliczeniami realizowanych zadań publicznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 28 września 2018 r.

Kontroler

Marcin Stolarczyk
Główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor